

๑. ความสำคัญของเรื่อง

การพิจารณาถึงปัจจัยในการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้กับองค์การใด ๆ ก็ดี หรือตลอดจนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะสำเร็จลุล่วงเป็นไปตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ได้นั้นจะต้องมีปัจจัยต่าง ๆ ที่มีคุณภาพเป็นเครื่องมือสนับสนุน โดยเฉพาะประเทศที่กำลังพัฒนาอย่างขนาดเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ และคนที่มีคุณภาพ จึงมีปัญหาและอุปสรรคมากมายในการบริหารให้บรรลุวัตถุประสงค์ไปควบคู่กัน อย่างไรก็ตามคนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศ ควบคู่กันนี้จึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะต้องเร่งรัดพัฒนากำลังคนควบคู่ไปควบคู่กันกับการพัฒนาด้านวัตถุ นอกจากมีความสำคัญทางเศรษฐกิจแล้ว การพัฒนากำลังคนยังมีความสำคัญทางด้านสังคม การเมืองและวัฒนธรรมอีกด้วย การพัฒนาคนต่าง ๆ เหล่านี้จะดำเนินไปได้ก็ด้วยอาศัยกำลังคนที่มีคุณภาพ และได้รับการฝึกอบรมมาแล้ว

ผู้เขียนมีความสนใจเป็นอย่างมากในเรื่องการพัฒนาข้าราชการฝ่ายปกครอง โดยเฉพาะการศึกษาเฉพาะกรณีการศึกษาอบรมของนักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอ ก่อนที่จะได้รับการบรรจุแต่งตั้งให้ไปเป็นนายอำเภอ ทั้งนี้ ผู้เขียนเห็นว่าตำแหน่งนายอำเภอเป็นตำแหน่งที่สำคัญในการปกครองส่วนภูมิภาค ตามพระราชบัญญัติการบริหารราชการแผ่นดิน นายอำเภอเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาข้าราชการส่วนต่าง ๆ ของอำเภอ การบริหารราชการของอำเภอนี้ว่าอำเภอเป็นส่วนราชการที่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด การบริการต่าง ๆ ของทางราชการ เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชน การแก้ปัญหาต่าง ๆ ของราษฎร เช่น การอาชีพ การศึกษา การสาธารณสุข การรักษาความปลอดภัย และความมั่นคง เป็นต้น เป็นหน้าที่ของนายอำเภอที่จะต้องรับผิดชอบ นับว่าหน้าที่และความรับผิดชอบ

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๑๐ - ๒๕๑๕ (พระนคร: โรงพิมพ์สำนักทำเนียบนายกรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๑๐), หน้า ๗๖

ชอบของนายอำเภอมีอยู่หลายท่าน และเป็นผู้ที่จะต้องแก้ปัญหาจริง ๆ ที่เกิดขึ้น ดังนั้นการที่จะพิจารณาข้าราชการให้ออกไปดำรงตำแหน่งนายอำเภอที่ใดก็ตามจะต้องนำข้าราชการเหล่านั้นไปเข้ารับการศึกษาอบรมเสียก่อน เพื่อประสงค์ที่จะให้มีความรู้ความเข้าใจในปฏิบัติหน้าที่ของนายอำเภอ ในฐานะที่เป็นพนักงานฝ่ายปกครองเป็นมาตรฐานเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีวัตถุประสงค์ที่จะให้มีความชำนาญชำนาญและมีทัศนคติที่ถูกต้องในการที่จะออกไปเป็นนายอำเภอในระบบประชาธิปไตย การศึกษาอบรม (Training) จึงมีบทบาทที่สำคัญมาก เพราะเป็นการสร้างคุณภาพนายอำเภอให้มีบุคลิกภาพ มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง ก่อนที่จะออกไปปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบในฐานะนายอำเภอ เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนเป็นส่วนรวม และความรับผิดชอบในการวางแผนพัฒนาจังหวัด เพื่อสนับสนุนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่วางเป้าหมายในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าไปโดยเร็วที่สุด

๒. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้เขียนมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อให้ทราบถึง

๑. เพื่อศึกษากระบวนการศึกษาอบรมของโรงเรียนนายอำเภอ มีข้ออุปสรรคขัดข้องอย่างไรหรือไม่
๒. เพื่อศึกษาถึงลักษณะวิชาต่าง ๆ ที่โรงเรียนนายอำเภอกำหนดให้นักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอได้ศึกษาอบรมมีความเหมาะสมเพียงใด
๓. เพื่อศึกษาและค้นคว้าถึงผลการศึกษาอบรมว่า นักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอที่ผ่านการศึกษาอบรมไปแล้วได้ผลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาอบรมมากน้อยเพียงใด

๓. สมมติฐานของการศึกษา

ในการศึกษาและค้นคว้าในเรื่องการพัฒนาข้าราชการฝ่ายปกครอง ศึกษาเฉพาะกรณีการศึกษาอบรมนักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอก่อนจะออกไปดำรงตำแหน่งนายอำเภอจะได้ผลมากน้อยเพียงใด ผู้เขียนได้ตั้งสมมติฐานไว้ ๒ ประการ คือ

๑. การศึกษาอบรมของข้าราชการ เพื่อดำรงตำแหน่งนายอำเภอ มีความจำเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับกรมการปกครอง

๒. การดำเนินงานของโรงเรียนนายอำเภอยังมีอุปสรรคข้อขัดข้องบางประการทั้งในด้านการบริหารและด้านวิชาการ ซึ่งสมควรได้รับการแก้ไข

- การคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ
- การพิจารณาคุณสมบัติวิทยากรและผู้บริหาร
- อัตราค่าจ้างเจ้าหน้าที่และวิทยากรไม่เพียงพอ
- ปัญหาเกี่ยวกับงบประมาณ
- การพิจารณาหลักสูตรการศึกษาอบรม ตลอดจนการพิจารณาจัดให้นักศึกษาออกไปศึกษาทำงานและมีปฏิบัตินอกสถานที่
- การวัดผลการศึกษาอบรม

ทั้งนี้ ผู้เขียนระมัดระวังการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลและหลักฐานต่าง ๆ มาพิสูจน์สมมติฐานซึ่งทั้งไว้ทั้งกลางข้างตน อย่างไรก็ตามผู้เขียนจะตั้งจุดอ่อนและขอบพรมบางประการของการศึกษาอบรมตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อเป็นข้อมูลในการพิจารณาหาทางป้องกันปรับปรุงแก้ไขให้บังเกิดผลดีต่อการศึกษารวมของโรงเรียนนายอำเภอ ไม่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประหยัด และเพื่อให้นักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอจะได้รับประโยชน์จากการศึกษารวมโดยแท้จริง

๔. วิธีการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยวิทยานิพนธ์เรื่องนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษารูปพรรณษาและวิเคราะห์ (Descriptive and Analytical Methods) กว้างๆกันไป โดยทำการวิจัยค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Research) เป็นสำคัญ และรวมทั้งศึกษาจากการติดตามด้นักศึกษาโรงเรียนนายอำเภอที่ผ่านการศึกษารวมไปแล้ว และการประเมินผลของโรงเรียนนายอำเภอ นอกจากนี้ยังศึกษาจากเอกสารอ้างอิงต่าง ๆ ได้จากห้องสมุดวิทยาลัยการปกครอง เอกสารทางราชการจากสำนักวิจัย วิทยาลัยการปกครองฝ่ายบริหาร เอกสารต่าง ๆ จากโรงเรียนนายอำเภอ ห้องสมุดกรมการปกครอง ห้องสมุดกระทรวงมหาดไทย ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ห้องสมุดมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ หอสมุดแห่งชาติ หอสมุดกรมพระยาคำรงราชานุภาพ

นอกจากนี้ ผู้เขียนใช้ชีวิตสมัยราษฎรทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์จากงานด้านการปกครอง
อาทิ เช่น ภูวราชกรจังหวัด ปลัดจังหวัด และนายอำเภอที่เคยผ่านการศึกษารอบรมไปแล้ว และ
ใช้ชีวิตสังเกตการณ์ภายในโรงเรียนนายอำเภอ ในฐานะที่ผู้เขียนเป็นหัวหน้าแผนกวิชาการ โรงเรียน
เรียนนายอำเภอ ในปัจจุบันนี้

๕. วิธีการเสนอเรื่อง

เพื่อให้การศึกษาเห็นว่าดำเนินไปอย่างมีระเบียบและติดต่อกัน ผู้เขียนจึงแบ่งวิทยานิพนธ์
ออกเป็น ๕ บท ดังนี้ คือ

บทที่ ๑ เพื่อศึกษาให้ทราบถึงบทบาทของนายอำเภอและความเป็นมาของตำแหน่งนาย
อำเภอ ในฐานะที่เป็นผู้ปกครองในส่วนภูมิภาค มาตั้งแต่ก่อนเปลี่ยนแปลงการปกครองของประเทศไทย
ทั้งต้องการให้ทราบถึงอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบของนายอำเภอที่มีอยู่อย่างกว้างขวาง
ซึ่งผู้ที่จะไปดำรงตำแหน่งนายอำเภอ นั้น มีความจำเป็นต้องได้รับการศึกษารอบรมก่อน

บทที่ ๒ เป็นการกล่าวถึงประวัติ โครงสร้างของโรงเรียนนายอำเภอ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ
ของวิทยาลัยการปกครอง และพิจารณาถึงการบริหารและการดำเนินงานของโรงเรียนนายอำเภอ
ในปัจจุบันนี้เป็นอย่างไ

บทที่ ๓ เป็นเรื่องที่ว่าด้วยการพิจารณาบุคคลเข้าศึกษาอบรมในโรงเรียนนายอำเภอ
และการศึกษาอบรมภายในโรงเรียนเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาอบรมมีลักษณะวิชาต่าง ๆ อะไรบ้าง
การจัดผู้ทรงคุณวุฒิและวิทยากรมาบรรยายสอดคล้องกับวิชาที่กำหนดไว้หรือไม่ ตลอดจนการออกไป
ฝึกปฏิบัติงานนอกสถานที่เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาจังหวัดในภาคต่าง ๆ และการออกไปฝึกปฏิบัติ
งานในหน้าที่ของนายอำเภอ

บทที่ ๔ เป็นบทที่ว่าด้วยการติดตามผลการศึกษาผู้ที่สำเร็จการศึกษาอบรมไปแล้ว และ
ออกไปปฏิบัติหน้าที่ในส่วนราชการต่าง ๆ ทั้งในส่วนภูมิภาคและส่วนกลางนั้น ได้ปฏิบัติหน้าที่ที่มีผลดีต่อ
ทางราชการหรือไม่

บทที่ ๕ เป็นบทสรุปปัญหาอุปสรรค ซึ่งผู้เขียนจะวิเคราะห์ถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานศึกษาอบรมของโรงเรียนนายอำเภอ และจะได้เสนอแนะการปรับปรุง

แก้ไข เพื่อให้วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มีผลสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ควรค่าแก่การศึกษาต่อไป

๖. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

จากการที่ได้เสนอสาระสำคัญของเรื่อง ตลอดจนแนวทางและวิธีการเสนอเรื่องของวิทยานิพนธ์นี้แล้ว พอจะสรุปประโยชน์ที่สำคัญ ๆ อันพึงจะได้รับจากการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ คือ

๑. เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงการดำเนินการศึกษาอบรมของโรงเรียนนายอำเภอที่ยังมีอุปสรรคข้อขัดข้องบางประการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

๒. เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุงหลักสูตรของโรงเรียนนายอำเภอให้มีผลดีต่อการศึกษารอบรวมอย่างแท้จริง